

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 ..
Negyed évre . . . 3 ..
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyiltéri közlemények
juttatásukra közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felölös szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Az ipartörvény megváltoztatása.

A vidéki megrendelések gyűjtéséről szóló törvényjavaslat még nem emelkedett törvény erőre. Még a legislativa forumát kell megjárnia. A mozgalom, a javaslat ellen azonban már megindult. A budapesti kereskedők és gyárosok gyűléseket tartanak, memorandumokat intéznek a miniszterhez, hogy az ő szakmájukat vonja ki a törvény intézkedése alól. Mindenki a maga javára kivételes intézkedéseket akar. S ki ne tudná, hogy befolyásos szöszlők utján mennyit lehet a mi miniszterünknek elérni? Ki ne látna előre, hogy a törvény a kivételek tömeges statuálása folytán milyen keveset fog használni a vidék pangó kereskedelmi viszonyain? Már hónapokkal ezelőtt irtunk e tárgyról. Már hónapokkal ezelőtt felszólítottuk a vidéki kereskedőket, hogy egyesítsék erejüket, tartsanak össze. Ne engedjék, hogy ez a törvény, mely elsősorban az ő érdekeiket szolgálja, csak papíron éljen, csak írott malaszt maradjon. Előre láttuk, hogy a budapesti kereskedő világ nem fog békésen meghajolni.

Felhívásunknak nem volt eredménye. Mit tettek a vidéki kereskedők? Semmit — de semmit. Senki egy félóráskat nem áldozott föl az ebéd utáni kaláber gyönyöreiből. Senki sem áldozott idejéből egy percet se a közérdek oltárán. Senki sem adott impulzust a szétforgácsolt egyéni erők összehozására, az egyesülés imponáló erejének megteremtésére. A kis emberek érdekeit szívükön viselő lapok felhívása senkinek a lelkében sem keltett visszhangot. Vagy tán az akaraterő, az energia hiányzott?

Annál jobban megvolt az osztrák kereskedői körökben, a kik a törvényt nemcsak a köztisztességbe, a kereskedői becsületbe, hanem egyenesen a törvénybe ütköző módon igyekeztek kijátszani. Meg volt az akaraterő, a cselekvés bátorsága, a budapesti kereskedőkben, kik kivételes intézkedéseket köve-

telnek a maguk presztizsük biztosítására, a vidék szabadabb kereskedelmi mozgalmának elnyomására.

Még nincs késő. A miniszter a vidéki kereskedelmet élte gyökerében megtámadó rendeleteit nem bocsájtotta ki. A vidéki kereskedőnek még van egy kis ideje, hogy a maga léteérdekei fölött gondolkozzék.

A legjobban fognak előreláthatólag erőlködni, hogy a magánfelek fölkeresésének jogát maguknak továbbra is biztosítsák, a mezőgazdasági gépkereskedők, varrógép elárúsítók, a szőnyeg- — meg a könyvkereskedők. Ezek a kereskedői körök már meg is indították a mozgalmat.

De épen ezeknél a kereskedelmi ágaknál hatalmas segítséget nyer a vidéki kereskedő a bíróság, meg a vidéki vevőközönség támogatásában. Ráműtathat a vidéki kereskedő gremiuma azokra a hallatlan visszaélésekre, melyeket ezen cikkek terjesztésénél a külföldi, különösen osztrák kereskedők elkövetnek. Ráműtathatnak arra a borzasztó uzsoráskodásokra, melyet az utazó ügynökök a részletfizetési kedvezménynyel üznek. A mezőgazdasági gépek eladásánál főszerepet játszik a váltók kicsalása, meg a földművelő nép tudatlanságára alapított spekuláció. Persze, hogy a földműves nem azt a gépet kapja, amelyet megrendelni akart, hanem jóval drágábbat. Sokszor olyat, a mire nincs is szüksége. De a szerződés meg van kötve, a vételár a kitöltetlenül átadott szerződés alapján be van az ingatlanára táblázva. Budapestben vagy Bécsben 25—30 forintért kapható varrógépet az ügynök 50—70 frtért sző a vidéki vevő nyakába. A szőnyegügynök a vidéki tanulatlan intelligencia bőrére spekulál. Százakért adja el értéktelen rongyát a vidéki tekintetes urnak. A könyvágensek a kétszeresre srofolják föl fércmunkáik árát. Az ügynökökkel dolgozó nagyvárosi könyvkereskedők dolgozó szobáik ajtajára táblát függesztenek ki, hogy „ügynökeiknek tilos a

bemenet.” Ők maguk röstelnek az ügynökeikkel érintkezni, de a vidéki hivatalnoknak egyre-másra a nyakára küldi. S a jámbor vidéki vevő Isten tudja, micsoda nagy urnak, perfekt gentlemannak hiszi a ágenst. A per azonban, melyet a könyvkereskedő hamarosan a nyakába akaszt, megtanítja az ellenkezőről.

A vidéki vevő mind haragszik a fővárosi ügynökre. Nem is tud másképp üzletet kötni a vidék, mint csak halálmegvető toladással. Sajnos, ez meg van majdnem mindannyiunkban, De tán a vevőnél is kevésbé barátja az ügynökkel kötött üzleteknek a bíróság. A polgári bíróságok idejének javarészt lefoglalják ezek az ügynöki pörök. Egyetlen egy könyvkereskedő ezégnél kétezernél több pöre van évenként. A vizsgálóbírák létszámát megapasztani lehetne, ha az ügynökök vétkei üzelméi, hazudozásai és csalásai nem aduának neki munkát.

Ezek a tények a vidéki kereskedők hatalmas segítői. Használják is ki maguknak! Egyesült erővel munkálkodjanak, meg képviselők útján is hassanak oda, hogy a parlament igazán áldásos munkáját ne tegye semmivé a pusztá miniszteri rendelet.

De gyorsan és erős akarattal kell cselekedni, még nem késő. Igazság, jog és törvény a vidéki kereskedők részén van.

A vidéki színház rendezése.

A vidéki színház országos felügyelője, mint a félévvel Bud. Tud. jelenti, már elkészítette azt a tervezetet, a mely néhány városban a színház állandósítását, továbbá két vagy több város egyesítésével állandó színházterület létesítését tűzte ki céljánál. Kolozsvár, Arad, Kassa és Pozsony ezen tervezet szerint állandó színházat kapnának, mivel ott egy színházterület állandó otthont talál s megélhetése is biztosítva van. Két, vagy több város egyesítésével 18 állandó színházterület van tervbe véve. A 18 ik kerületben vannak Lugos, Versecz, Fehértemplom, Makó, Orsova, Buziás, Herkulesfürdő, Orosháza és Pancsova

TÁRCZA

A magyar nő földadata.

— Goőze Sarolta előadása a kassai kongresszuson. —

A magyar középosztály hanyatlásában épp oly része volt a nőnek, mint a férfinak; de a megújulás munkájában épp oly földadat vár rá — csak hogy másnéven.

Tudjuk mindnyájan, hogy a középosztály pusztulását a gazdasági válságok mellett jórészt az okatlan életmód idézte elő: a dologtalanság, a fényezés s a prédaság. Így élt a gentry-asszony is, ki az előkelőségről való hibás fogalmánál fogva, a munkát lenézte; okatlan neveltetésénél fogva pedig a valódi életviszonyokkal számolni nem tudott, férje vagyoni viszonyait alig ismerte, a család jövedelméről tiszta fogalma alig volt. Ehhez járult a változó. Kés volt az a gyermek kezében. Félelmes joggal ruházták föl, melynek következményeit csak a maga kárán tanulta meg. A középosztály asszonya nálunk Nóra volt és az is maradt: egy bájos, szeszélyes gyermek, a kit komolyan nem vesznek, a kit bókokkal elégítnek ki; ki az életet s annak kegyetlen következtességét és komoly kötelességeit nem ismeri. Öntudatlanul így segítette elő családja pusztulását. A hiba nem benne rejlik, hanem nevelésében: kiskorúságban hagyta; nem ébresztették öntudatra és felelősségérzetre.

Ezen kell változtatni; mert ha a középosztály elvesztett prestige-ét vissza akarja szerezni s újra lábra akar állni: a munka fele a nőkre vár.

Ha eddig a középosztály asszonya — ritka kivétellel gyermekes önzésben csak saját kedvtelésének vagy legjobb esetben családjának élt: ezután, e szűk körből kilépve, el kell vállalnia azokat a komoly kötelességeket is, melyeket a társadalmi fejlődés ma a vezető elemre ró. Egyesek már elvállalták. A Bodrogközi Nőegylet működése, mely egy nagy társadalmi

feladat gyakorlati megoldását tűzte ki céljánál — a kongresszus tagjai előtt ismeretes. A fővárosban a Nőképző Egyesület s a Magyar Gazdasszonyok Egyesülete a közművelődés terén dolgozik évtizedek óta szívós kitartással: a Lorántffy Zsuzsanna-Egyesület pedig egyenesen társadalmi probléma megoldásán — a legelső népréteg erkölcsi felemelésén — fáradozik. Gyarmathy Zsigáné nevét mindenki ismeri, ki tőrheterlen akaraterőjével egymaga képes volt Kalotaszeg népe előtt a jólét forrásait megnyitni. S ott van Komárom megyében Kovács Lajosné, az egy szerű kálvinista papné, ki saját szobájába gyűjti a mesterkélő asszonyokat, hogy ne a maguk olaját égessék a hosszú téli estéken.

Az első lépés tehát már megtörtént. A középosztály egészét azonban még nem hatotta át a kötelességérzet. Pedig a művelt külföldi női már megmutatták az utat, melyen a középosztály nőinek haladniuk kell.

Az angol nő a társadalmi földadatok legbüzsőbb munkása: iskolát állít, cseléd-otthont, munkás-otthont szervez, kórházat létesít a halálos betegeknek, menhelyet az elhagyott gyermekeknek, az angol társadalom óriási méretű emberbaráti munkásságának nagyobbik felét ő végzi, s végzi komoly kötelességtudással s az elvállalt munka szeretetével. Ugyanez a komoly kötelességtudás él Sváje művelt nőiben, kik országos kötelességű egyesületek, természetesen munkálkodnak a társadalmi földadatok minden mezőjén. Ujában a léhának tartott francia nők is tisztelettel parancsoló komolysággal fogták a társadalmi földadatok megoldásához; s Páris előkelő asszonya az apácákkal s diakonisszákkal versenyt dolgozik a testi-lelki nyomorban élő szegény népért. Sőt az elmaradott Olaszország is megmozdult; a szép Margherite királyné ösztönzésére Velencez legelőkelőbb asszonyai alakítottak egyesületet a buranói szegény nép nyomorának enyhítésére végett a már feladásba ment csipkeipar fölélevenítésére.

Nálunk azonban még több a teendő. A művelt magyar nőkre több sürgősebb földadat vár: Dus Al-földünk rónáin nemcsak a buza hajt ős szarát, de a búrók is, — vagy a mi mindegy: a szerezésika. Szép ifjú Budapestünk — mint a statisztika mutatja — bünesetek s erkölcsi nyomor dolgában nem áll hátrább a világ legrégebbi metropolisainál. S a vidéki városok — tudjuk jól — erkölcs dolgában is mohón sietnek a főváros után. A kivándorlás egyre apasztja a népet; s végre, a szegény hegyvidékeken ott van a nemzetiségi izgatás s meggyőző szövetségese: a nyomor. A művelt magyar nő, ha akar, talál magának szociális földadatot és munkát az ország bármely zugában.

A mit a Bodrogközi Nőegyesület megkezdett, azt a munkát folytatni kell mindenütt; a magyar uriaszonyok vegyék kezükbe a nép erkölcsi vezetését. De több is kell: munkára kell szoktatni a nép asszonyait. Vadnay Andor kimondotta, Végess Sándorné elpanaszolta, hogy henye, dologtalan az alföldi asszony; nem sző, nem fon, nem is varr. Ebből a dologtalan-ságból kell a nép asszonyait kiragadni; regenerálni kell az alföldi magyar népet; újra meg kell tanítani őket a munkára. Meg kell részükre teremteni a leányföldmivesiskolákat s ebben a munkában a földadat nagyobbik része a nőkre vár. A férfisz világozsága oda nem elég: a női szív melege is kell.

Csak hogy a földadatokra a középosztály leányait nevelni kell.

Az a nevelés eddig el volt hanyagolva.

A magyar nő leány nevelését jött-ment idegen gouvérnántra bízták, a ki a magyar viszonyokat nem is ismerte, kinek e nemzet küzdelméről, törekvéséről fogalma sem volt. Hogy tudta volna az a növendéke szívet nemes kötelességérzettel megtölteni, faji öntudatát kifejleszteni? Hogy tudta volna a rá váró földadatok teljesítésére előkészíteni? A magyar gentry-leány megtanult 3—4 nyelvet, tanult egy kis zenét, társaságban ügyesen mozogni; de nem

Ebben a szini-kerületben van a legtöbb város é. p. kilencz.

A tervezet megküldték a főispánoknak, polgármestereknek, szinigazgatóknak s szinügyi bizottságoknak nézet nyilváníts végett azon kérelemmel, hogy véleményüket a szinészeti felügyelővel záros határidőn belül közöljék, hogy a tervezet mielőbb letergályalható s életbe léptethető legyen. Minden szini-kerületben lesz egy, a kerületbe tartozó városok hatóságából, illetőleg szinügyi bizottságaiból kiküldött tagokból álló szűkebb bizottság, mely megállapítja a pályázati feltételeket és meghívja az igazgatót.

A tervezet szerint Magyarországon mintegy 27 szintársulat fog működni, mert a szinikerületek s a szinészeti állandó otthont biztosító 4 városon kívül az ország 5 területre lesz osztva, melyekre öt mozgó szintársulat kapna engedélyt. Ezen mozgó társulatok a saját területükön azou nagyobb városokban vagy községekben játszhatnak, melyek nem lesznek az állandó szini kerületekbe beosztva. Torontálmegye az I. területbe tartoznék.

Az új rendszer fokozatos életbe lépését valószínűleg már a jövő év folyamán megkezdődik.

Ugyancsak a vidéki, illetve speziell a torontáli sziniszövetkezet ügyében a megyei városok s nagyobb községek kiküldöttjei Nagy-Kikindán tartottak értekezletet, melynek lefolyásáról a következő tudósítást tettük:

Nagy-kikindán múlt szombaton értekezletet tartott Rónay Jenő főispán elnöklésével, melynek célja a torontáli sziniszövetkezet megalakítása, illetőleg azon módokat megbeszélése, melyek mellett a szövetkezet megalakítható volna. Az értekezleten részt vettek Nagybecskerekéről: Rónay Jenő és dr. Brájer Lajos, Nagy-kikindáról: Jankó Ágoston és Wachtl Leo, Törökbecséről: Lowieser Imre és Kayser Lajos, Nagy-Szentmiklósról: Hadfy Károly és Jurkovicz Osmár, Zombolyáról: dr. Csávossy Ignác. Elmaradásukat kimentették: gróf Csekonic Gyula (Zombolya) és Molnár József (Pancsova).

Rónay főispán nagy figyelemmel hallgatott megnyitó beszédjében kifejti azon okokat, melyek arra bírják, hogy e mozgalmat megindítsa. Előadja, hogy annak idején a belügyminisztert is értesítette tervéről, de ott azt a választ nyerte, hogy csak akkor számíthat nagyobb támogatásra, ha a becskerei mozgalom eredménynyel járt. Most, hogy a becskerei 3 hónapos szezon elég szép eredményt tüntet fel (10 ezer koronás bérlet), elérkezettnek látta az időt, hogy újból felvegye a mozgalom fonalát.

A miniszternek ide vonatkozó leirata így hangzik:

Méltóságos Főispán ur!

Torontálmegye szinügyi bizottságának f. évi június hó 26-án kelt és mellékleteivel együtt visszavárolag idezart felterjesztéséből őszinte örömmel, meglepéssel vettem tudomást azon üdvös mozgalomról, hogy a szinügyi bizottság a magyar szinészeti vármegye területén meghonosítani törekszik, lehetővé téve egyttal azt is, hogy egy szintársulatnak állandó elhelyezést biztosítson.

Mint hogy szinikerületek alakításának ömeltősága főképp a nemzetiségek lakta vidékeken nagy fontosságot tulajdonít, készséggel helyeztem kilátásba a szinügyi bizottság által kért állami támogatást az esetre, ha a bizottságnak fentebb érintett törekvése eredménynyel jár.

Felkérem Méltóságodat, hogy erről a szinügyi bizottságot azzal az utasítással sziveskedjék értesíteni, hogy akciójának eredményéről az illető szinigazgatóval megkötendő szerződés hiteles má-

ismerte sem nemzete irodalmát, sem történetét, sem hazája földjét, sem népének visszonyait. Peruról tudott, Hódmezővásárhelyről nem tudott. De nem tanult még számolni sem; sem a természet életét megfigyelni. Ezen a felületen nevelésen változtatni kell. Reális alapot kell adni a gentry-leányok nevelésének. Ne 3-4 nyelvet, de azt tanulják meg, a mire a rájuk váró életfóladatok teljesítéséhez szükségesek; ismerjék meg nemzetünk multját, törkövéseit; ismerjék meg hazájuk viszonyait; tanuljanak meg számolni, hogy okosan tudjanak bánni családjuk vagyonával; tanuljanak a természettudományokból annyit, hogy vigyázni tudjanak családjuk egészségére. S főképp tanuljanak meg dolgozni, a munkát megbecsülni. Szűnjék meg már egyszer az a szerencsétlen előítélet, hogy a munka lealacsonyít. Elég keservesen meglakoltak érte a tönkre ment családok ezrei.

Ma még az uralkodó-családok is munkára nevelik gyermekeiket. Az angol királyné unokáit kézi mesterségre taníttatja; egyik bajor királyi herceg mint szemorvos működik. A józanság felülről terjed lefelé. Egyik Batthányi gróf gyakorló orvos; Huszár Ilona bárónő művésznő létere asztalosmühelyt rendezett be magának és büszke asztalos-sikereire; Hugonay Vilma grófnő vasakarattal vívta ki magának azt a jogot, hogy munkája után élhessen meg. S ott vannak a polgári osztályból a Zsolnay-nővérek, kik művészetükkel és izléssel segítenek dícsőséget szerezni a magyar névnek és gyarapítani családjuk vagyonát. És ott vannak a nagykőrösi s a kecskeméti derék uri asszonyok, kik ugorkaszedés, barackkérés idején egész éjjel versenyt csomagolnak cselédekkel, hogy idejében Berlinbe érjen a barack.

Tud a magyar asszony dolgozni. Akar is, tud is, mert megvan hozzá eleven észjárása, testi-lelki ereje, frissesége. Csak az előítélet gátolja. Azt az előítéletet le kell rombolni. Hangoztassa Magyarországon minden okos ember, hogy a munka nem

szegény, hanem dícsőség és kötelesség, az uri nőre épp úgy, mint a napszámosra.

Ne szégyelje az a szegény uri asszony, a ki ma lopva viszi éjjel titkon készült munkáját a Lujza-egyesületbe értékesíteni, hogy ő keze munkájával férjének keressen segíti; ne lopva dolgozzék, éjjel, lámpavilágnál; de emelt fővel, büszkén napvilágon.

Ne Bécsnek fisszük az adót a sok kezdet kezéi munkáért, mikor van itthon finom, ügyes női kéz, mely azt elvégezte.

Érezze azt a magyar uri nő, hogy családjáért minden munka tisztesség; nemcsak a tanítói diploma, hanem a gazdaság, a kertészet, a kereskedelem, a műipar is. Minden téren lehet kereső társa férjének. Földölg mégis, hogy a háztartáshoz jól értsen s gyermekei nevelését okosan vezetni tudja. Ha a leányokat munkára nevelik, jövőjük nem fog annyit gondot okozni szülőiknek s a leány hozománya nem fogja annyira megsonkítani a családi vagyont. A mai programba föl van véve egy előadás az örökösödésről s a homesteadról. Én azt hiszem, a birtok-elaprózódást meggátolni mindaddig nem lehet, míg a leányok okszerű, munkára való nevelésével a családi vagyon megőrzéséről gondoskodva nincs, magának a homesteadnak pedig legtöbb tényezője az okos, takarékos, munkás nő.

Nem folytatom. A téma kimeríthetetlen. Csak nézzemek szét az életben. Figyélj szemük lépten-nyomon látni fogja e bajokat. Én csak figyelmüket akartam e bajokra fölhívni s az orvoslás módját kijelölni: nem más az, mint a jobbák, a belátóbbak tömörülése a közös, nemes fóladatokra; és persze a jövő nemzedékekre nézve a józanabb nevelés.

H I R E K.

Képviselei beszámoló.

Országgyűlési képviselőnk Dániel Ernő báró ma délután tartja beszámolóját Pancsova város választópolgárainak a városháza nagytermében.

Ez alkalommal a pancsovai szabadelmi párt fényes fogadtatásban készül részszenteni szeretett képviselőjét s városunk diszpolgárát. Reggel fél 9 órakor nagyobb küldöttség utazik R. Petréig a Versecz felől érkező képviselő elé, ki 12 órakor érkezik a Pancsova-Temespart állomásra, hol Christían Antal kir. közjegyző, a szabadelvűpárt elnöke fogja üdvözölni. Innen bandérium kíséretében vonul a Temes-soron, János utcán, Erzsébet téren, Deák utcán és Ferencz téren át a Ráday utcába, hol Christían párt elnök vendégszerető házában száll meg.

Este hét órakor fátylmenet lesz, mikor is lapunk szerkesztője Feymann Gyula ügyvéd tölcsoolja a választó polgárság érzelmeit.

A fátylmenet után este 8 órakor Kontilovics „Hungária” szálloda éttermében 120 tériékű bankett lesz.

Ez azon program, melyen belül a pancsovai szabadelvű párt tisztelének, ragaszkodásának és szeretetének kifejezést kíván adni.

És helyesen teszi.

De nemcsak a szabadelvű pártnak, hanem a város öszpolgárságának is kedvező alkalomul kellene szolgálnia a mai nap, hogy Dániel Ernő báróval, mint a város diszpolgárával szemben őszinte hálaá-nak adjon kifejezést.

Sőt egyenesen kötelessége.

Mert Dániel bárónak Pancsova városa körül érdemei vannak. Olyan érdemei, melyek megbecsülhetetlenek, melyek a város jövő fejlődésére kiszámíthatatlan kihatással vannak. Vagy ki merné tagadni, hogy a Pancsova-Petrovoszellői vasutvonal mostani irányában történt kiépítése nem volt létkérdés Pancsovára nézve? Ki merné tagadni, hogy a Versecz-pancsovai vasut tervének agyontárgyalása után és a megyének a petrovoszellői-franczföldi vasuti vonal érdekében kifejtett mindennemű erőlködése mellett nem Dániel báróé az érdem, hogy a pancsova-petrovoszellői vasut mai irányában épülhetett?

szegény, hanem dícsőség és kötelesség, az uri nőre épp úgy, mint a napszámosra.

Ne szégyelje az a szegény uri asszony, a ki ma lopva viszi éjjel titkon készült munkáját a Lujza-egyesületbe értékesíteni, hogy ő keze munkájával férjének keressen segíti; ne lopva dolgozzék, éjjel, lámpavilágnál; de emelt fővel, büszkén napvilágon.

Ne Bécsnek fisszük az adót a sok kezdet kezéi munkáért, mikor van itthon finom, ügyes női kéz, mely azt elvégezte.

Érezze azt a magyar uri nő, hogy családjáért minden munka tisztesség; nemcsak a tanítói diploma, hanem a gazdaság, a kertészet, a kereskedelem, a műipar is. Minden téren lehet kereső társa férjének. Földölg mégis, hogy a háztartáshoz jól értsen s gyermekei nevelését okosan vezetni tudja. Ha a leányokat munkára nevelik, jövőjük nem fog annyit gondot okozni szülőiknek s a leány hozománya nem fogja annyira megsonkítani a családi vagyont. A mai programba föl van véve egy előadás az örökösödésről s a homesteadról. Én azt hiszem, a birtok-elaprózódást meggátolni mindaddig nem lehet, míg a leányok okszerű, munkára való nevelésével a családi vagyon megőrzéséről gondoskodva nincs, magának a homesteadnak pedig legtöbb tényezője az okos, takarékos, munkás nő.

Nem folytatom. A téma kimeríthetetlen. Csak nézzemek szét az életben. Figyélj szemük lépten-nyomon látni fogja e bajokat. Én csak figyelmüket akartam e bajokra fölhívni s az orvoslás módját kijelölni: nem más az, mint a jobbák, a belátóbbak tömörülése a közös, nemes fóladatokra; és persze a jövő nemzedékekre nézve a józanabb nevelés.

E két feltétel mellett járulhatnak a nők is a középosztály megmentéséhez s erkölcsi prestige-ének helyreállításához, a mely a mai viszonyok közt magára a nemzetre is életkérdés.

A Temes szabályozás ügyét és az iparosok érdekében tett eredményes lépéseit stb. nem is említve a vasut ügye egyedül is elegendő arra, hogy e város polgársága, kereskedői és iparosai, tekintet nélkül minden pártáryalatra megragadják a kedvező alkalmat, a város ügyei iránt jóindulattal viseltető diszpolgárának köteles elismerését nyilvánítsa.

Hisszük és reméljük, hogy polgáraink nemcsak megértik, hanem teljesíteni is fogják kötelességüket.

Isten hozta országgyűlési képviselőnk, városunk diszpolgárát!

— **Az újvidéki főispán beiktatása.** Péter Pál újvidéki főispán ünnepes beiktatása múlt csütörtökön ment végbe. Az új főispán, ki elébe 10 tagu küldöttség utazott Szabadkára, szerdán délután érkezett Újvidékre több előkelő budapesti vendég kíséretében. A pályaudvaron Popovics János polgármester üdvözölte az új főispánt. Este imponzans fátylmenet volt, melyen a város összes egyletei és testületei vettek részt. Csütörtökön délelőtt tette le az új főispán a közgyűlés kezébe a hivatalos esküt, mely alkalommal a föle megszokott eloquenciával három nyelven fejtegette az ő programját, mely látható jó hatással volt a különböző pártállású városatyákra. A közgyűlés után 4 különböző küldöttség tisztelgését fogadta a főispán. A hivatalos testületek tisztelgése után Pancsova város 8 tagu küldöttségét fogadta Péter Pál főispán. A küldöttség szónokája Szabó János városi főjegyző igen meleg szavakkal üdvözölte városunk diszpolgárát s volt polgármesterét, mire az meghatottan mondott köszönetet. Délután 2 órakor fényes banket volt a Mayer szállodában, melyen a többiek között Rohonyi országgyűlési képviselő a pancsovai vendégekre (kik jelen sem voltak) is mondott szép felköszöntőt.

— **Személyi hír.** Mattanovich Adolf polgármester tegnap este Budapestről haza érkezett. — Rakicsics Sándor városi I. rendőrkapitány szabadságáról visszaérkezett s hivatalos teendői végzését a tegnapi nappal ismét megkezdte.

— **Magyar szentbeszéd.** Dr. Csütörtök Arnold hittanár ma délelőtt 9^{1/2} órakor magyar szent beszédet mond a róm.-kath. templomban.

— **Uj vizsgáló bíró.** Az igazságügyminiszter Nauer György kir. trvszéki bíró a pancsovai kir. törvényszék területére állandó vizsgáló bíróul rendelte ki.

— **Iskolai látogatás.** Dr. Platz Bonifác s zgedi kerületi főgazgató a héten a helybeli főgymnasiumot inspiciálta, s a tapasztalattal minden tekintetben meg volt elégedve.

— **Kinevezés.** Vallás- és közoktatásügyi miniszter ifj. Neubauser János okl. tanítót a franczföldi áll. el. iskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Eljegyzés.** Bogdán Gyula cs. és k. százados eljegyezte Maruna Anna úrhölgyet.

— **Súlyos baleset** érte Filip János glogoni gyógyszerészt. Egy létrafok törése következtében eltörte egyik lábát bokában. A súlyos természetű sérülést szenvedett gyógyszerész balesete városunkban is széles körben őszinte részvétet keltett.

— **Állításkötelesek figyelmebe.** Mindazon állításkötelesek, kik kötelezettségüknek egyáltalában vagy csak részben feleltek meg, tekintet nélkül arra, vajjon itt születtek-e vagy másutt, okvetlenül jelentkezzenek november hó folyamán a városi tanács katonügyi osztályánál (Jovanovics Sándor tanácsnoknál.) Annyival is inkább el ne mulasszák, mert a nem jelentkezők ellen a törvény teljes szigorja fog alkalmaztatni, s mennyiben a mulasztók 10—200 korona pénzbírsággal, esetleg 1—10 napig terjedő elzárással büntetnek.

— **Báró Dániel Ernő választókerületében.** A pancsovai választókerület országgyűlési képviselője Dániel Ernő báró körútjában a következő sorrendben tartja beszámolóját: hétfőn okt. 29-én Stárceován, kedden okt. 30-án Tor.-Almásán és szerdán okt. 31-en Torontál-Vásárhelyen.

— **Hosszu tárgyalás.** A jarkováci sikkasztás tárgyalására kiküldött ítélő tanácsa múlt hét csütörtökön érkezett vissza. Teljes 10 napot vett igénybe a tanak kihallgatása. A végtárgyalás most Pancsován folytatódik. A vád- és védbeszédekre e hét közepe táján kerül csak a sor s így csütörtök előtt alig hoznak ítéletet ebben a rég húzódo sikkasztási ügyben.

— **Blaháné ünneplése.** Szép és páratlan művész-ünnep folyt le hétfőn este a Népszínház falai közt, mindon a fővárosi közönség letette szeretetének és hódolatát annak lábai elé, aki 25 év óta képviseli a magyar dalt. A nemzet Blahánéját valóságos babérrdő borította. Pályatársai, a többi színházak küldöttei mindannyian virágot, koszorukat hoztak, a népszínházi bizottság aranykoszorúval lepte meg a művésznőt ezen a jeles évfordulón. A közönség orkászertű tüntetéssel fogadta kedvencét. Mint egy test állott föl helyéről a közönség kendőlengetéssel, tapsba fuló éjlenzzéssel hódolt a népszínmű királynéjának. A „Sárga csikó”-t adták, amelyben 25 évvel ezelőt először lépett a Népszínház deszkáira. Az első felvonás végén tiszzeri kihívás után hallani kívánta a közönség Blahánét, aki aztán megilletődött hangon köszönte meg a lelkes óvációt. Így ment ez minden felvonás után és az előadás végeztével a közönség valóságos diadalmenetben kísérté lázára a mi egyetlen Blahánékat.

— **A tolvaj urasági inas.** A minap megirtuk, hogy Dániel Ernő báró kastélyából sok és értékes ékszert loptak el. A tolvaj Csontosy Jenő urasági inas volt, a kit f. hó 23-án a vasmegegy Molnáriban elfogták és Nagy-Becserekre kísérték.

Belvedere szálloda Bécsben, fekszik a déli állami, Aspang-vasút és f. évi július hó 1-je óta a városi vasút Arzenal állomásának közelében. Értesítések folytán társaskocsik, (szálloda-omnibusz) fenti indóházakhoz küldetnek. Ugyanott állandóan szobák (összesen 200) 1 főtől feljebb kaphatók, világítás és szolgálat ingyen.

Nagyothallás — Siketség. Egy gazdag nő, ki a nagyothallásból dr. Nicholson mesterséges dobhártyájának alkalmazása által gyógyult, 20.000 márkát ajándékozott dr. Nicholson intézetének, hogy azok a süketek és nagyothallók, akiknek nincsen módjukban megszerezni a mesterséges dobhártyát, ingyen megkapják azt. Levelek Das Institut Nicholson „Langeott“ Gunersbury London, W. England címére küldhetők.

HIRDETÉSEK.

182. sz. kü. 1900.

Hirdetmény.

Pancsova város területén tartozkodó 1878., 1879. és 1880. ében született idegen állításkötelesek az 1889. évi VI. t.-cz. 35. §-a alapján és értelmében ezennel felhívtnak, miszerint összeírásuk czéljából legkésőbb f. évi november hó 30-ig a déli-éltti hivatalos órák alatt ezen katonai ügyosztálynál jelentkezzenek. A jelentkezés alkalmával az illetőségi okmányok (utlevél) igazolási jegy, munka- vagy eseléd-könyv) előmutatandók.

Azon állításköteles, a ki ezen jelentkezést igazolatlanul elmulasztja, a fentidézett törvény említett szakaszának rendelkezése szerint 6 koronától 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, benemhajtás esetén pedig megfelelőleg 1-10 napi elzárással megbüntettetni fog.

Kelt Pancsova th. város tanácsának katonai ügyosztályánál. 1900. évi október hó 26-án.

Jovánovics Sándor, vár. tanácsnok.

3-1

8234. szám. 1900. tkvi

Póthirdetmény.

Az alibunári kir. járásbíróóság mint tkvi. hatóság közhírré teszi, miszerint a Haasz Károly számosi lakos végrehajthatónak Radivanov Szvefozar számosi lakos végrehajthatást szenvedő ellen 186 korona 86 fillér s jár. iránti végrehajthatási ügyében, 7561.900. tkvi sz. a kibocsátott árverési hirdetményben számosi 1592. sz. tkvben foglalt ingatlanokra u. m.; 1) 34. sz. ház és 800 □-öl házhelyre 224 kor. 2) 1. d. 29. hrsz. 3 hold I. oszt. szántónak 1/3 részére 145 kor. 34 fill. 3) 135. hrsz. 3 hold II. oszt. szántónak 1/3 részére 145 kor. 34 fill. 4) 4. d. 39. hrsz. 2 hold II. oszt. kaszáló 299 kor. 5) 246. hrsz. 400 □-öl kertre 64 kor. 6) 246. hrsz. 609 □-öl szántóra 252 koronában Számos községhezánál 1900. évi november hó 13. au d. u. 2 órákor kütözött árverés az 2881: 60. t.-cz. 167. §-a alapján Uroschevics Emánuel végrehajtható érdekében és 680 korona tökékövetelése s jár. ki elégitése végett megtartatni fog.

Egyben ezen árverés a számosi 1592. sz. tkvben 8557.98. tk. sz. a bekebelezett követeléseit feljegyzettni rendeltetnek.

A jelen kérvény költségei 24 koronában állapittatnak meg. Alibunáron, 1900. október 19-én.

Tóth, kir. aljbíró.

1-1

En Csillag Anna

180 centimér hosszú, óriási Loreley-hajammal, a mely az általam fitalalt ponádé 14 havi használata után női meg enyire. Ezt a legihiresebb orvosok is egyedül való szernek ismerék el a hajkühül-ás ellen és hajpóvosztásra, uraknál a szakállt megmóvosz i és már rövid használat után úgy a haj, mint a szakáll természetese fe-nyű és tömött lesz, megovja mindkettőt a korai őszüléstől a leg-öresekéig.

Egy tégely ára 1 frt. 2 frt. 3 frt. 5 frt. Széjjelküldés naponkint az összeg előzetes beküldése esetén vagy posta-utánvétellel a világ minden irányába a gyárból, a hova a megrendelések intézendők.

CSILLAG ANNA, BÉCS. I. SEILERGASSE 5.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

A pancsovai fősolgabíróaságtól.

5992. szám. 1900

Pályázati hirdetmény.

Az üresedésbe jött Sándoregyház községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással a következő javadalmazások vannak egybekötve: 800 korona évi fizetés és 120 korona lakbér.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a törvényben előirt képesítést igazoló és eddigi működésükről szóló bizonyítványval felszerelt kérvényüket 1900. évi október hó 31-ig alólirott hivatalnál nyujtsák be, mert a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Pancsován, 1900. évi október hó 14.

Jablonszky, fősolgabíró.

2-2

7022. szám. tkv. 1900

Árverési hirdetmény és feltételek.

Az alibunári kir. bíróság mint tkvi hatóság ezennel közhírré teszi, miszerint Amar M. Dávid végrehajthatónak Bába Mojsze végrehajthatást szenvedett ellenében fennálló 380 kor. tőke s járuléka kielégítése végett a bírói árverés végrehajthatást szenvedő és az 1881: LX. t.-cz. 156. §-a alapján Bába férj. Brostyaín Petra, kk. Bába Traján, Anna és Mártha tulajdonánál a kevi-szöllősi 2499. sz. tkvben foglalt ingatlanokra u. m.:

- 1) 400 □-öl házhelyre 76 kor.
 - 2) 20. hrsz. 1800 hold II. oszt. kaszálóra 244 "
 - 3) 195. hrsz. 90 □-öl kertre 10 "
 - 4) 16. hrsz. 2800 hold III. oszt. szántóra 396 "
 - 5) 159. hrsz. 1400 hold I. oszt. kaszálóra 96 "
 - 6) 20. hrsz. 1500 hold I. oszt. szántóra 244 "
 - 7) 190. hrsz. 1500 hold II. oszt. szántóra 326 "
 - 8) 90. hrsz. 1500 hold II. oszt. szántóra 240 "
 - 9) 90. hrsz. 2525 hold III. oszt. kaszálóra 283 "
 - 10) 90. hrsz. 1500 hold II. oszt. szántóra 224 "
 - 11) 127. hrsz. 650 □-öl kertre 124 "
 - 12) 75. hrsz. 960 □-öl I. oszt. kaszálóra 68 "
 - 13) Obstgarten bei der Mühle 490 □-öl kertre 76 "
 - 14) hrszu. nélküli 533 □-öl kertre 36 "
- megállapított kikiáltási ár mellett elrendelt 1900. évi november hó 14. napjának d. n. 2 órákor Kevi-Szöllős községhezánál megtartandó nyilvános árverésen. Kevi-Szöllős községhezánál a hivatalos órák alatt megtekinthető feltételek mellett eladás alá fog kerülni.

Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígérlet senki sem tenne, az árverésre kütözött ingatlan a kikiáltási áron al is el fog adatni és pedig azzal, hogy a Bába Mojsze javára bekebelezett eltartás és özv. Bába Mojsze javára bekebelezett haszonélvezeti jog az árverés által nem érintetik.

Az árverelni szándékozók tartoznak az árverést megelőzőleg a bírói kiküldött kezéhez a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni vagy annak letétbe való helyezését igazolni.

Pancsován, 1900. évi szeptember hó 28-án.

1-1

Tóth, kir. aljbíró.

Nyilatkozat!

Alólirott arczkép-műintézet elhatározta, hogy — művé szüleg képzett arczkép-pestőnek elboosztattatását elkerülendő s csupán ezek továbbfoglalkoztatására való tekintetből — rövid ideig ezen kedvező alkalom visszavonásáig, minden nyereségtől eltekint.

Ennél fogva **csak 7 frt 50 krért**

szállít, mint csupán az előállítási árnak alig feléért

egy életnagyságu arczképet (melkép)

gyönyörű, elegáns, fekete-arany barokk-keretben melynek valódi értéke legalább is 30 forint.

A ki tehát saját, avagy neje, gyermekei, szülői, testvérei vagy más szeretteinek, avagy akár rég elhunyt rokonai vagy barátainak arczképét elkészíttetni óhajtáná, csupán az illetőnek fényképét tartozik beküldeni, legyen az bármily állásban, s 14 nap letyolása alatt megkapja az arczképet, melynek szépsége bizonyára elragadó meglepetéssel fogja eltölteni.

Az arczképhez szükséges posta-láda saját árban számítottatik. Megrendelések a fénykép melléklésével (mely a kész arczképpel együtt sértetlenül küldetik vissza) utánvétellel vagy az összeg előleges beküldésével fogadtatnak el.

Az arczképek művészi kiviteléért és természetes hasonlóságáért jótállás vállaltatik. Tömeges elismerő- és köszönő-iratok nyilvános megtekintése bárkinek jogában áll s kívánatra bárkinek bérmentve küldetnek.

„Kosmos“ arczkép-műintézet BÉCS, Mariahilferstrasse 116.

14-5

ZISKA J.

Rostély György utóda

a ául:

gabona-tizedes- és százados minőségű

HID-MÉRLEGEKET.

A budapesti áru- és értéktőzsde szállítója.

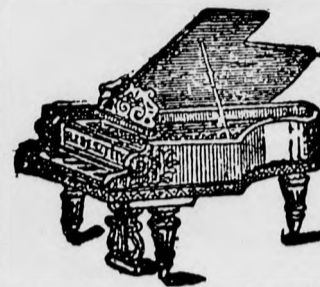
Iroda és raktár:

BUDAPEST, VI., Eötvös utca 34.

Alapítottatott: 1872.

Javitások pontosan. Árjegyzék bérmentve.

Zongoráim

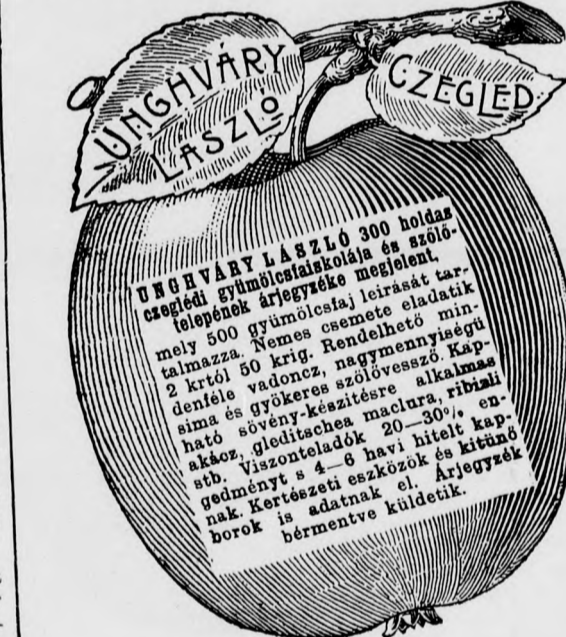

a párisi világkiállitáson a nagy elismerő oklevéllel lettek kitüntetve és 10 évi jótállással, szolid árakban csakis egyedül budapesti raktáron Budapest, Váci-körút 21. sz. a. kaphatók. Ugyanott készletben tartom a világ leghirnevesebb készítményeit, melyek között kevéssé használt, jókarban levő zongorák ugyancsak olcsón kaphatók. Ócska zongorákat ujkára be is cserélék és hitelképeseknek részletfizetést is kedvezményezek.

Keresztély Sándor

zongoragyáros

Budapest, Váci-körút 21. (Iparudvar.)

UNGVÁRY LÁSZLÓ 300 holdas csegedi gyümölcslé és szőlő-telepének árjegyzéke megjelent. mely 500 gyümölcsaj leírását tartalmazza. Nemes csemete eladatik 2 krtól 50 krtig. Rendelhető mindenféle vadoncz, nagymennyiségű sima és gyökerez szőlővessző. Kap-akkoz. glódiatészesre alkalmas ható sóvény-készítésre. Ribizli-akkoz. glódiatészes 20-30% en-akkoz. Vizonteladók 4-6 havi hitelt kap-akkoz. Kertészeti eszközök és kütanó-borok is adatnak el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

Kiegyezéseket

és azoknak kezesség mellett való pontos kivitelét átvesszük, szükségben levő kereskedőktől, ingatlan- és földbirtokosoktól, továbbá kieszközlünk mindennemű kölcsönököt első helyre, valamint lebonyolítjuk birtokok és budapesti házak vételét, eladását és elcserejét, melyek nálunk nagy választékban vannak előjegyzésben. Birtokköleszők kieszközléséhez kérjük a telekkönyvi kivonatát, a kataszteri birtokívet és az ingatlan részletes leírását beküldeni. Megkeresések intézendők

Lipscher és Horovitz kereskedelmi irodájához Budapest, V. Váci-körút, 14.

10 koronáért Genfi arany Plaque remontoir óra az egyedül galváni-lagi karócsarany-óralozóított dísz-óra, amelyet mindenki 100 K becsül. Tényleg azonban ólmgör fedéllel, vé-áccsal, tartósság és pontosjárásánézve 3 évi kezességű, csak 10 K az ára, horgonyművel, remontoir 15 kfre, 3 néhez álsan vésett fedéllel, elismert kütűő óra, különösen erős 16 K, hülyének 14 K. Nikelőra legjobb készítmény 7 K 50 fl. Dívatos kiváló elegáns arany Plaque-láncz urak és hülyének részére 4 K.

14 karát. arany-gyűrűk 2 K hülyének és uraknak. val. ezüsttel erősítve. Mind gyűrűt hivatt. József Hozs. évi tartósságért kezesség. Gyönyörű csillogó művészi Gyémántok. 3 K. Nászgyűrűk 2 25 K. (Fajton sájmertek kerék).

Érdekes újdonság. Hangverseny-Piston-újdonság nagy feltűnést kelt; szolid szerkezete és gyártása, valamint olcsó ára miatt, mind, kora ismeret nélkül mindenki eljásztalát, legzebb táncz-zenét, indulókat, melódákat. A hangzernek 25 hangja van, gyöny. bassz kísérettel, 5 K. Kép-árjegyzék ingy. kapható.

Rundbakin M., Bécs, IX., Berggasse 3.